

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. sausio 8 d.
(OR. en)

5024/24

ECOFIN 3
UEM 2
SOC 2
EMPL 2

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Delegacijoms

Dalykas: 2024 m. įspėjimo mechanizmo ataskaita
– Tarybos išvadų projektas

Delegacijoms pridedamas Tarybos išvadų dėl 2024 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitos projektas, kurį 2024 m. sausio 8 d. parengė Ekonomikos ir finansų komitetas.

2024 M. ISPĖJIMO MECHANIZMO ATASKAITA

– Tarybos išvadų projektas –

Europos Sąjungos Taryba:

1. PABRĖŽIA, kad, nepaisant sulėtėjimo 2023 m., ES ekonomika tebėra atspari; PAŽYMI, kad dėl didesnių energijos kainų ir augančios infliacijos sumažėjo perkamoji galia, o dėl to atsiradusios griežtesnės finansavimo sąlygos turėjo įtakos pasitikėjimui ir paklausai, tuo tarpu pasaulinė prekyba buvo vangė; PRIPAŽŪSTA, kad pastaruoju metu sumažėjus infliacijai, didėjant darbo užmokesčiui daugumoje valstybių narių ir vis dar esant palankiai padėčiai darbo rinkoje turėtų didėti perkamoji galia, todėl turėtų didėti vartojimas; PABRĖŽIA, kad išlieka didelis netikrumas, be kita ko, susijęs su geopolitine įtampa, infliacijos lygio normalizavimo mastu ir sparta, finansavimo sąlygų raida ir pasaulinės paklausos padėtimi, o tai gali turėti įtakos makroekonominiam disbalansui;
2. AKCENTUOJA, kad svarbu toliau įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą iš anksto nustatant disbalansą, kuris trukdo tinkamam valstybių narių ekonomikų, ekonominės ir pinigų sąjungos arba visos Europos Sąjungos ekonomikos veikimui, užkertant jam kelią ir jį panaikinant; PALANKIAI VERTINA 2024 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kuria pradedamas trylikštasis metinis makroekonominio disbalanso procedūros įgyvendinimo ciklas;
3. IŠ ESMĖS PRITARIA įspėjimo mechanizmo ataskaitoje pateiktam vertinimui dėl makroekonominio disbalanso raidos ir dėl besiformuojančios rizikos; PAŽYMI, kad 2022 m. beveik visų valstybių narių einamosios sąskaitos balansas labai sumažėjo, visų pirma dėl sparčiai didėjančių energijos kainų, o 2023 m. jis daugumoje valstybių narių padidėjo, nes atsigavo prekybos balansas, nors kai kuriose valstybėse narėse vis dar tebėra didelis perteklius ir deficitas. 2022 m. euro zonos einamoji sąskaita taip pat gerokai sumažėjo, tačiau 2023 m. ji vėl pasiekė perteklių; PRIPAŽŪSTA, kad didelės grynosios išorės atsargų pozicijos apskritai sumažėjo beveik visose valstybėse narėse, tačiau išliko didelės;

4. PAŽYMI, kad dėl vis dar skirtingos infliacijos valstybėse narėse galėtų kilti konkurencingumo iššūkių, kurie kol kas išliko nedideli; PRIPAŽIŠTA, kad, esant istoriškai aukštam dalyvavimo darbo rinkoje lygiui ir mažam nedarbo lygiui, taip pat didelei infliacijai, nominaliosios vienetui tenkančios darbo sąnaudos visoje ES reikšmingai padidėjo; PRIPAŽIŠTA, kad dėl energijos ir žaliavų kainų poveikio sumažėjo eksporto rinkos dalys ir kad 2022 m. sumažėjęs nominalusis efektyvusis valiutos kursas šiuo metu daugumoje valstybių narių didėja; PAŽYMI, kad kai kuriose valstybėse narėse labai padidėjo realusis efektyvusis valiutos kursas, o tai skatino didesnę infliaciją nei šalyse partnerėse;
5. PABRĖŽIA, kad didelis privačiojo ir viešojo sektorių skolos santykis daugumoje valstybių narių ir toliau mažėja; PRIPAŽIŠTA, kad paramos kovai su pandemija priemonių rinkiniai ir priemonės, kuriomis siekiama sušvelninti didesnių energijos kainų poveikį, daro neigiamą poveikį valstybės skolos santykiui, kuris daugumoje valstybių narių tebėra didesnis nei prieš COVID-19 krizę; PAŽYMI, kad daugelyje valstybių narių susikaupusios įmonių skolos tebėra didelės ir viršija prieš pandemiją buvusį lygį, o tai yra rizikos veiksnys; PRIPAŽIŠTA didėjančią palūkanų našta ir galimas griežtesnių finansavimo sąlygų pasekmes aukštam skolos lygiui; PABRĖŽIA, kad namų ūkių santaupos ir toliau dažniausiai viršija prieš pandemiją buvusį lygį; ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad būsto kainų augimas lėtėja – kainos mažėja, nepaisant to, kad keliose valstybėse narėse jos tebėra padidėjusios, – o tai gali turėti šalutinį poveikį kitiems sektoriams; PAŽYMI, kad bankų sektorius tebėra gerai kapitalizuotas ir turi pakankamai likvidumo, o neveiksnių paskolų lygis yra žemas ir stabilus;
6. PALANKIAI VERTINA Įspėjimo mechanizmo ataskaitoje pateiktą aukštos kokybės analizę; PRIPAŽIŠTA į ateitį orientuotą galimos rizikos raidos vertinimą, atsargų rodiklių analizės svarbą ir didesnę ES ir euro zonos aspektų matomumą ataskaitoje; ATKREIPIA DĖMESĮ į Komisijos ketinimą atlikti 11 valstybių narių, kuriose, kaip nustatyta 2023 m. gegužės mėn., susidarė disbalansas arba perviršinis disbalansas, ir dar vienos valstybės narės, kurioje gali susidaryti disbalansas, nuodugnias peržiūras; PAŽYMI, kad ataskaitoje nustatytos keturios kitos valstybės narės, kurioms verta skirti dėmesio dėl kai kurių pokyčių, nepaisant to, kad jose nėra susidaręs disbalansas ar nėra rizikos, kad jis susidarys;

7. RAGINA veiksmingai įgyvendinti ir geriau integruoti makroekonominio disbalanso procedūrą į ekonomikos valdymo sistemą, kuri šiuo metu peržiūrima; PALANKIAI VERTINA šiuo metu vykdomą reguliarią makroekonominio disbalanso procedūros rezultatų suvestinės peržiūrą; AKCENTUOJA poreikį atidžiai stebėti esamą ir galintį susidaryti disbalansą ir laiku imtis politinio atsako, be kita ko, įgyvendinti atitinkamas reformas, kaip rekomenduojama konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose Europos semestro kontekste ir kaip numatyta ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;
 8. PABRĖŽIA, kad makroekonominio disbalanso prevencija ir panaikinimas didina valstybių narių gebėjimą reaguoti į sukrėtimus ir remia ekonominę konvergenciją; PABRĖŽIA, kad viso disbalanso mažinimas prisideda prie bendro ES ekonomikos atsparumo ir gali turėti teigiamą šalutinį poveikį visoje euro zonoje ir ES.
-